

[Jørgen Jørgensen.]

ninger. Over for Tidens uhyre vanskelige opgaver samler man sig om Yderpunkter, man søger at gøre Tingene enkle og ligetil, for eller imod, sort eller hvidt, og der bliver næsten slet ingen Plads for de mindre udprægede Standpunkter. Hele denne Opstilling ser meget drabelig ud, men hvad fører den til? Den fører til den Kamp mellem Klasserne, som er det ulykkeligste, der kan forekomme i et demokratisk Samfund. Kaster man i Dag et Blik ud over Europa, vil man se, at denne Udvikling er i fuld Gang, og der kunde dog maaske være Grund til at tænke sig om, medens der endnu er Tid til at træffe sine Forholdsregler. Selv om man ser bort fra de Lande, hvor Kampen føres helt mellem Yderpunkterne, Diktatur eller Kommunisme, er Tendensen til Samling i to store Grupper, de borgerlige paa den ene Side og Arbejderne paa den anden Side, et fremtrædende Træk mange Steder — Topartsystemet, som man ogsaa i stigende Grad taler om her i Landet. Jeg advarer imod denne Udvikling. Den vil uddybe Modsætningerne mellem Befolkningsgrupperne og rejse en Kamp mellem Klasserne, som der ikke her i Landet er noget naturlig Grundlag for. Flere Gange i de sidste to Aar har der, navnlig fra konservativ Side, været gjort Forsøg paa at etablere en borgerlig Samling, en Regeringsblok bestaaende af de tre Partier Venstre, Konservative, Radikale. Det radikale Venstre har paa ethvert Tidspunkt nægtet at deltage i Drøftelsen af noget saadant, fordi vi tror, det vil være til Skade for en sund og rolig Udvikling i Landet.

Men Tendensen til den „borgerlige Samling“ er nu i rivende Udvikling gennem den Strøm af konservative Vælgere, som ved sidste Valg gik over til Venstre. Forskellen mellem Venstre og Konservative fortøner sig mere og mere. Vi stiler imod den store antisocialistiske Blok, som der flere Gange i dette Aarhundrede er gjort Tilløb til, men som frisindede Venstrekredse hver Gang tidligere har været stærke nok til at forhindre. Men baaret frem af Tidens Strømninger mener man maaske, Tiden nu er inde til denne Samling. En Samling om hvad? Ikke om noget, man er enig om, men om noget, man er imod. Det har altid vist sig, at et Agrarvenstre eller et Industrihøjre aldrig var nogen Modvægt mod Socialisme, og det vil ogsaa vise sig nu. Denne stadige Fastholden af en dyb Afgrund mellem de „borgerlige“ Partier og Socialdemokratiet tjener ikke noget fornuftigt Formaal. Socialdemokratiet er ogsaa et borgerligt Parti, lige saa fast og sikkert forankret i det demokratiske

Samfundssyn som noget af de borgerlige Partier. Det, der skiller Socialdemokratiet og os andre, er Maalet, vi stiler imod med Hensyn til Samfundets økonomiske Struktur. Jeg tror, det socialistiske Samfund vil blive en stor Skuffelse. Jeg tror ikke, at et statsdirigeret Erhvervsliv vil være i Stand til at tilvejebringe det økonomiske Grundlag, som er Forudsætningen for en Højnelse af Levevilkaarene ogsaa for Arbejderbefolkningen. Derfor er jeg imod en Politik, der tager Sigte paa det socialistiske Samfund. Men man hindrer ikke denne Politik ved at dele Befolkningen op i borgerlige og ikke-borgerlige, det bidrager kun til at samle alle Arbejderne paa den modsatte Side. Kampen mod Socialiseringen er for Det radikale Venstre ikke en Kamp mod Arbejdernes Interesser, men netop det modsatte. Men en Samling af alle borgerlige i Landet mod Arbejderpartierne vil i Arbejderkredse blive opfattet som et Forsøg paa at holde Arbejderklassen nede og vil svække Muligheden for med virkelig Styrke at gaa imod den principielle økonomiske Politik, der har det socialistiske Samfund som Maal. Slagord som „borgerlig Samling“ og „Antisocialisme“, der var tænkt som Midler til at holde igen over for Socialdemokratiets Fremmarch, har haft det stik modsatte Resultat. Forsøget paa at samle alle uden for Arbejdernes Kredse i en fælles Politik har kun bidraget til, at Arbejderne sluttede stærkere op om de Partier, som den borgerlige Samling var vendt imod.

Forskellen paa Det radikale Venstres Stilling og Venstres og de Konservatives Stilling i dette Spørgsmaal er, at vi i Det radikale Venstre altid har staaet paa det Standpunkt, at vi ønsker at drage den danske Arbejder med ind i et fælles Samarbejde i Stedet for at rejse en uoverstigelig Mur mellem Arbejderne og den øvrige Befolkning. Dette Synspunkt søgte vi ogsaa at gennemføre under Venstregeringen, og det lykkedes i ikke ringe Udstrækning i det første Aar. I denne Forbindelse har Socialisering kun ringe Interesse; den afvikles jo netop gennem et saadant Samarbejde. En Opdeling af Befolkningen, hvor Klasse staaer mod Klasse, kan kun gøre Skade, og en saadan Politik vil vi i Det radikale Venstre i Fremtiden som hidtil ikke række Haand til og ikke have Andel i. Det er ikke et tilstrækkeligt Grundlag for at føre en fælles Politik, at de Partier, der deltager deri, er imod Socialisering. Et politisk Arbejde, der skal føre til noget, maa bygge paa noget positivt, paa et fælles Idégrundlag, og et saadant fælles Idégrundlag vil ikke være til Stede,